

Voslamber B., van der Jeugd H. en Koffijberg K., (2007), *Aantallen, trends en verspreiding van overzomerende ganzen in Nederland. Limosa 80, pag. 1-17.*

Voslamber B., van der Jeugd H. & Koffijberg K. (2010), *Broedende ganzen in Nederland. De Levende Natuur, pag. 40-44.*

Voslamber, B. (2011), *Canadese Ganzen in Groningen: herkomst ruiende vogels. De Grauwe Gors, 2011-3.*

Exoten vanuit Strypemonde?

door Jacqueline van Hoey Smith

Soms wordt mij gevraagd of ik de herkomst van bijzondere diersoorten of planten in Voornes Duin kan verklaren. In ons "grote plant- en dierboek Voornes Duin 1903" staat alles van voor 1903 beschreven: waar staat welke boom, wat is de afkomst, hoe zijn de percelen ingedeeld, welk dier is waar waargenomen, onder welke omstandigheden etc. Al hoewel grootvader James van Hoey Smith vanwege onder andere zijn scheepvaartactiviteiten reislustig was en hij van zijn verre reizen graag dendrologische souvenirs in de vorm van jonge aanplant meenam om thuis, in de kwekerij, groot te brengen en vervolgens op Strypemonde en omgeving uit te zetten, werden dieren niet ingevoerd. Hij vertelde altijd dat dieren een eigen biotoop en habitat hadden en niet voor niets in verre landen wel voorkwamen en in Nederland niet. De beweringen dat reewild, eekhoorns en zelfs muntjaks door de familie zouden zijn uitgezet, moet ik dan ook ten stelligste ontkennen. Wel is er een verhaal, zelfs met foto!, van een gewond reebokje uit Diergaarde Blijdorp, die daar niet meer kon verblijven en ge-euthanaseerd zou moeten worden. Het dier was in een grote houten kist naar Voorne vervoerd en op Strypemonde in 1957 vrijgelaten nadat het hersteld was. Ongeveer een half jaar later bleek het dier wandelaars aan te vallen en is het reebokje doodgeschoten. Het gewetje van dit eerste jonge reebokje op Voorne is nog voorhanden.

Ree

Onlangs is mij gevraagd of ik iets wist te "vertellen" over de herkomst van de wijngaardslak in Voornes Duin. En ja, hier weet ik inderdaad het fijne van. Mijn vader, een fervent restaurantganger en escargots-in-knoflookboter-genietter reisde ook graag en was met de auto naar de Pyreneeën vertrokken, eind jaren 80. Hij kwam niet met een stekkie of een kist met wijn in de achterbak terug, maar met een doos vol wijngaardslakken. Deze zijn toen her en der

rondom Strypemonde uitgezet en hebben zich sedertdien in rap tempo vermenigvuldigd. Vlak voor zijn dood in 1995 heb ik mijn vader gevraagd of hij al een maaltje bij elkaar had kunnen sprokkelen. Ik weet nog goed dat hij mij toen vertelde hoe hij de slakken uiteindelijk op zijn bord had gekregen (dagenlang spoelen met zout water om het slijm eraf te krijgen. Een echte lijdensweg voor deze dieren.) en, eerlijk is eerlijk, sedertdien heb ik nooit meer “escargots” gegeten, noch in een restaurant besteld!

Dan die muntjak ... inderdaad ... In januari 1999 heb ik die geschoten op Strypemonde. Ik had nog nooit een dergelijk dier gezien; klein, krom, korte voorlopers in vergelijking met de langere achterlopers, uit-stekende, lange tong tussen 2 grote bovenhoektanden, kleine, soort rattenootjes, ronde vorm en een staartje. In niets, zelfs niet in de buurt, lijkend op de elegantie van reewild. Toen ik het dier in het oog kreeg en hem uitvoerig door de verrekijker “bestudeerde”, kon ik er niets anders van maken dan een soort van misvormd reebokje. Later bleek dat het om een “chinees blafhert” ging, oftewel een muntjak. In Engeland komen ze in groten getale voor, begreep ik toen en daar worden ze als schadelijk wild afgeschoten vanwege hun agressiviteit richting andere diersoorten en zelfs huishonden zouden ze te lijf gaan. Hoe het dier op Strypemonde terecht was gekomen is enige maanden een raadsel gebleven totdat bekend werd dat mensen, woonachtig aan de Hoefweg in Oostvoorne met een omheinde tuin waarin diverse soorten hertjes, verhuisd waren naar Goedereede en de hertjes hadden losgelaten in het Overbos. Na de geschoten muntjak heb ik, ondanks af en toe een melding van een “vreemd hert” in het Mildenburg, of Overbos of Strypemonde, nooit meer een andere muntjak gezien. Ik vermoed dat ze zijn doodgereden dan wel uiteindelijk een natuurlijke dood zijn gestorven.

Van mij hoeven ze hier niet te zijn!
door Tom van Wanum

Een aantal jaren geleden was er ineens een harde kreet en een laag over mijn tuin scherende papegaai! Het was weliswaar een kleine, maar het was er wel één!

Mijn tuin ligt aan de andere zijde van het spoor bij Diergaarde Blijdorp, dus op zich ben ik er wel aan gewend dat er af en toe iets over de tuin vliegt of er aanwezig is, dat niet bij de Nederlandse inheemse fauna behoort. Zwarte wouwen die tijdelijk gebruikt zijn bij vliegshows zaten weleens op het dak van mijn lesgebouw en ook de rode passiebloemvlinder (*Heliconius erato*) en zelfs de mooie blauwe morpho (*Morpho peleides*) weten weleens uit de Amazonehal te ontsnappen. Ze scharrelen dan hun kostje bij elkaar op de vele bloemen hier in de tuin.

Toen de kleine papegaai in één van de bomen ging zitten, zag ik dat het een halsbandparkiet (*Psittacula krameri*) betrof. Het was de eerste die ik ooit heb gezien. Vanaf dat moment waren, het bleek een heel klein groepje van een stuk of 4-6 vogels te zijn, ze regelmatig op de tuin te vinden.

Het zijn bijzonder mooie, fel groene vogels, die het meest weghebben van een kleine papegaai. Ze danken hun naam aan het rode ringetje rond de nek en verder valt de enorm mooie rode snavel op. Het zijn zeker geen stille vogels. Ze krijsen tijdens het vliegen en in de bomen zitten ze vaak wat voor zich uit te murmelen. Opvallend zijn ze dus zeker.

Natuurlijk heb ik na mijn eerste waarneming wat informatie over deze vogels opgezocht. Het blijkt dat hun oorspronkelijke leefgebieden in India en in Afrika ten noorden van de evenaar liggen. De verhalen vertellen ons dat een stuurman van Alexander de Grote als eerste een levende halsbandparkiet meebracht. Dat zou de eerste papegaaiachtige in Europa zijn geweest. De vogels waren zeer geliefd, zoals veel planten en dieren die zeldzaam zijn. Ze werden dan ook veelvuldig als kooivogel gehouden.

Doordat er vogels ontsnapten of opzettelijk werden losgelaten, zijn halsbandparkieten inmiddels in 35 landen verspreid over bijna alle continenten te vinden.

Uit de tellingen die Sovon heeft verzameld, blijkt dat de soort zich vooral in de jaren na 1996 sterk over de hele Randstad heeft uitgebreid. Als je op de radio een reportage hoort, die